

СТАНОВИЩЕ

по процедура на ВСУ „Черноризец Храбър“

за присъждане на научна степен „доктор на науките“

Относно дисертационен труд на тема: „Специфика на мениджмънта на човешкия капитал при лица с увреждания в Полша – перспектива на предприятията на свободния трудов пазар“

Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“

Докторска програма: „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Автор: д-р Кшиштоф Чирка

Изготвил становището: доц. д-р Кремена Андонова, ВСУ „Черноризец Храбър“, избрана за член на научно жури, съгласно Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ № 1121 от 07.09.2016 г.

Настоящото становище е изготвено въз основа на представени дисертационен труд и автореферат.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е в обем от 254 страници, като включва: увод (6 стр.), четири глави (206 стр.), заключение – изводи и препоръки (9 стр.), приложение (5 стр.), библиография (16 стр.), списъци с използваните таблици и фигури (6 стр.).

Посветен е на фундаментални обществени въпроси за използването на трудовия потенциал на лица с увреждания. Стремешът от изследването на социално-икономическите условия и фактическите причини за ниската ефективност на управлението на човешкия капитал на лица с увреждания да се направят изводи и препоръки с практическа приложимост за по-добро усвояване на потенциала на хора в неравностойно положение на свободния трудов пазар в Полша, определя актуалността и дисертабилността на избраната тема като несъмнена.

Възприетият логически план за провеждане на цялостното дисертационно изследване е намерил израз в достатъчен обем и структура на разработката, кореспондираща си с темата, предмета и обекта на изследване.

Използваните в хода на разработване на дисертационния труд теоретични и емпирични методи са научно приемливи и приложими в разглежданата проблемна сфера. Приложена е авторова методика за количествено и качествено изследване по поставените научни и практически задачи, обхващаща следните етапи: кабинетно проучване на достъпните знания, индивидуално анкетно проучване, анкетни изследвания.

Цитирани са над 400 литературни източници, в т. ч. академична литература, нормативни и стратегически документи, експертизи и аналитични доклади, което свидетелства за задълбочената теоретична подготовка на автора в конкретната научна област и за възможностите му да открива и анализира нерешени проблеми, да систематизира и оформя интересни научни тези, които да представя разбираемо и прецизно.

С убеденост може да се твърди, че предственият дисертационен труд има характер на комплексно и ерудирано изследване, съответстващо на изискванията за такъв вид научна разработка.

II. ОБОБЩЕНИЕ НА ПО-СЪЩЕСТВЕНИТЕ СИЛНИ СТРАНИ И РЕЗУЛТАТИ С ПРИНОСЕН ХАРАКТЕР НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В процеса на удовлетворяването на научно-изследователските цели са изпълнени поставените задачи, верифицирани са тезите, на тази база са изведени изводи и предложения. Постигнати са теоретични и практико-приложни резултати, като по-съществени от които могат да се открият:

1. Критично е осмислена съвременната теоретична дискусия по проблемите на управлението на човешкия капитал в контекста на европейските разбирания за уврежданията и правните условия за наемане на работа на хора в неравностойно положение.

2. Проучени и систематизирани са конкретни инструменти за използване на човешкия капитал на лица с увреждания на свободния трудов пазар.

3. **Изведени са актуални проблеми** при усвояването на човешкия потенциал на лица с увреждания при отчитане на социално-икономическите условия, оказващи влияние при управлението на тези процеси, **установени са специфични социални потребности и професионални аспирации** на тази обществена група.

4. **Идентифицирани и оценени**, по отношение на тяхното естество и размери, са **барьерите** за професионална активизация на лица с увреждания и използването на техния потенциал на свободния пазар.

5. **Критично са анализирани и оценени степента на готовност** на работодателите на свободния трудов пазар да използват човешкия капитал при лица с увреждания, както и влиянието на приетите методи за ръководене в тази насока.

6. **Разработени са логистични модели**, които се определят като инструменти за подпомагане на процесите на мениджмънт на човешкия капитал при лица с увреждания на свободния трудов пазар.

Посочените **приносни резултати са приемливи** и отразяват многостранен характер на дейността и научните интереси на автора. Съдържат теоретични интерпретации на въпроси, свързани с приложение на знанията за управление на човешкия капитал при хора с увреждания на свободния пазар, и собствени идеи за моделиране на процесите за разрешаване на проблемите на тази обществена група. Имат характер на обогатяване на съществуващи знания и приложението им в обществената практика.

Дисертационният труд е основан на множество от собствени монографии и публикации (7 монографии, 26 участия в монографични трудове, 8 участия в изследователски проекти), които свидетелстват за развитието на идеите на автора по проблема. Видно е, че неговите приноси са плод на самостоятелни авторски изследвания.

III. ПО-СЪЩЕСТВЕНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Независимо, че в увода е обоснована актуалността на проблематиката, би следвало по-ясно да се аргументира изследователският проблем, както и мотивацията за избор на темата.

2. Подходящо за подобен тип разработки е още в уводната част да се коментира степента на разработеност на проблематиката, с което би се постигнало по-лесно очертаване на изследователското поле на труда и нерешените въпроси, на които ще се търсят отговори.

3. Необходимо е да се детайлизират възприетите в дисертационния труд ограничения, които понатоящем звучат общо и не конкретизират в достатъчна степен теоретико-методологическия, териториалния и времевия обхват на изследването.

4. В автореферата освен включените изводи и препоръки би следвало да се конкретизират научните и научно-приложните приноси на автора, постигнати чрез разработването на настоящия труд.

Направените по-горе бележки и препоръки не променят оценката ми за мащабност и значимост на проведеното изследване. Те не поставят под съмнение бъдещите перспективи за неговото развитие.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за защита докторски труд има характер на завършено научно изследване. С него авторът демонстрира убедително способност да допринесе за решаването на сложни обществени проблемни въпроси. Получените резултати от дисертационния труд ми дават основание да приема, че същият отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. **Предлагам на Уважаемото научно жури да даде научната степен „доктор на науките” на д-р Кшиштоф Чирка, в професионално направление 3.7. „Администрация и управление”, по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.**

26.09.2016 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

(доц. д-р Кремена Андонова)